6.SINIF 3. TEMA
ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

TÜRKÇE

Bu kitapçık ELAZIĞ Ölçme Değerlendirme Merkezi tarafından hazırlanmıştır.

1. **Aşağıdaki atasözlerinin çağrıştırdığı anlamları kutudan bularak karşılarındaki boşluklara yazınız.**

Çalışkanlık	**Doğruluk**	**Empati**	**Nankörlük**
Pişmanlık	**Tedbir**	**Yardımlaşmak**	**Yetinmek**

1. Aza kanaat etmeyen çoğu hiç bulamaz.	
2. Bugünkü işi yarına bırakma.	
3. Besle kargayı, oysun gözünü.	
4. Baca eğri de olsa dumanı doğru çıkar.	
5. Gençliğin kıymeti ihtiyarlıkta bilinir.	
6. İğneyi kendine çuvaldızı başkasına batır.	
7. Yalnız taş, duvar olmaz.	
8. Yazın başı pişenin, kışın aşı pişer.	

2. **Aşağıdaki cümlelerde virgüllerin kullanım amacını belirleyerek işlevleriyle eşleştiriniz.**

VİRGÜLÜN İŞLEVLERİ

1. Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.
2. Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.
3. Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra konur.
4. Hitap için kullanılan kelimelerden sonra konur.
5. Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren hayır, yok, evet, peki… gibi kelimelerden sonra konur.
6. Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasına konur.

CÜMLELER

a. Bazı kitapları çok sevdim, bazılarını okuyamadım.

b. Beni tanımadığım insanlarla, gitmediğim ülkelerle, yaşamadığım dönemlerle, bilmediğim dillerle buluşturuyordu kitaplar.

c. Arkadaşlar, sessizliği sağlayana kadar konuşmaya başlamayacağım!

d. Kopar sonbahar tellerinden
Derinden, derinden, derinden

e. İstediğin kitapları seçip okumaya başlayabilirsin, dedi.

f. Pekâlâ, her türlü seçiminde sana yardımcı olacağım.

1. ☐ 2. ☐ 3. ☐ 4. ☐ 5. ☐ 6. ☐

GÖZLÜK NASIL ÇALIŞIR?

Gözlük, insanların net bir biçimde görmesini sağlamada kullanılan özel mercektir. Gözlüklerde, insanların görüşünü iyileştiren mercekler kullanılır. Mercekler, ışığın yolunu değiştiren şeffaf malzeme parçalarına kavis verilerek yapılır. Böylece, görüş sorunu yaşayan insanların, görüntüleri daha net görmesi sağlanır.

Göz, göz yuvarının arkasında bulunan retinada görüntüleri oluşturan kendi mercek sistemine sahiptir. Retina, görüntüyü sinir sinyallerine dönüştürür ve beyne iletir. Retinadaki görüntü net değilse nesneler bulanık görünür. Bu aşamada, gözün görüntüleri net görmesi için gözlüğe ihtiyaç duyulur.

3. Metinde geçen kelimeleri, anlamlarından hareketle tahmin ederek aşağıdaki boşluklara yazınız.

_ _ R _ _ _ İçinden geçen paralel ışınları düzenli bir biçimde birbirine yaklaştıran veya birbirinden uzaklaştıran, camdan veya ışık kırıcı herhangi bir maddeden yapılmış, genellikle küresel yüzeylerle sınırlanmış saydam cisim.

_ _ _ İ _ Duyu ve hareket uyarılarını beyinden organlara, organlardan beyne ileten beyazımsı teller ve bu tellerin oluşturduğu demet.

_ _ _ _ N _ _ Bulanmış olan, duru olmayan, açık seçik görünmeyen, net olmayan.

_ _ _ Y _ _ Bir şey bildirmek için verilen işaret.

_ _ _ İ _ Bir eğrinin sınırlı bir kısmı, eğmeç.

_ _ _ _ A _ Saydam.

4. Aşağıdaki cümlelerin "amaç-sonuç" **ya da** "neden-sonuç" **anlamlarından hangisini bildirdiğini karşılarındaki boşluğa yazınız.**

Sağlığına kavuşmak adına her şeyi yapıyordu.	
İşlerimi yoluna koyabileyim diye günlerdir aralıksız çalışıyorum.	
Her şeyi kurcalamayı sevdiğinden yeni aldığı cihazı da bozdu.	
Babasının takdirini kazanmak için derslerine sıkı çalışıyordu.	
Geç kaldığı için otobüse yetişemedi.	

5, 6, 7 ve 8. soruları metne göre cevaplayınız.

BİYONİK ELDE SON GELİŞME

Yıllardır robot çalışmaları yürüten İtalya, İsviçre ve Almanya'dan bir grup bilim insanı 2014 yılında dokunma hissine sahip biyonik el geliştirmeyi başardı. Ancak bu biyonik el çok büyük bir bilgisayar yardımıyla çalışıyordu. Araştırmalar sonucunda bilgisayarın boyutu küçültüldü ve bilgisayar taşınabilir hâle getirildi. Ardından biyonik el, bundan yirmi beş yıl önce bir kazada kolunu kaybeden Almerina Mascarello'ya takıldı. Deneme amacıyla altı aylığına biyonik eli kullanan Mascarello, sanki kolu tekrar yerine gelmiş gibi hissettiğini ifade etti. Basit ancak önemli gündelik işlerini biyonik el sayesinde kendi başına yapabildiğini belirtti. Ayrıca nesnelerin yumuşaklığı ya da büyüklüğü gibi bazı özelliklerini de biyonik el sayesinde hissedebiliyordu. Gelecekte, dokunma hissine sahip biyonik uzuvların daha da geliştirileceği ve kullanımlarının kolaylaşacağı düşünülüyor.

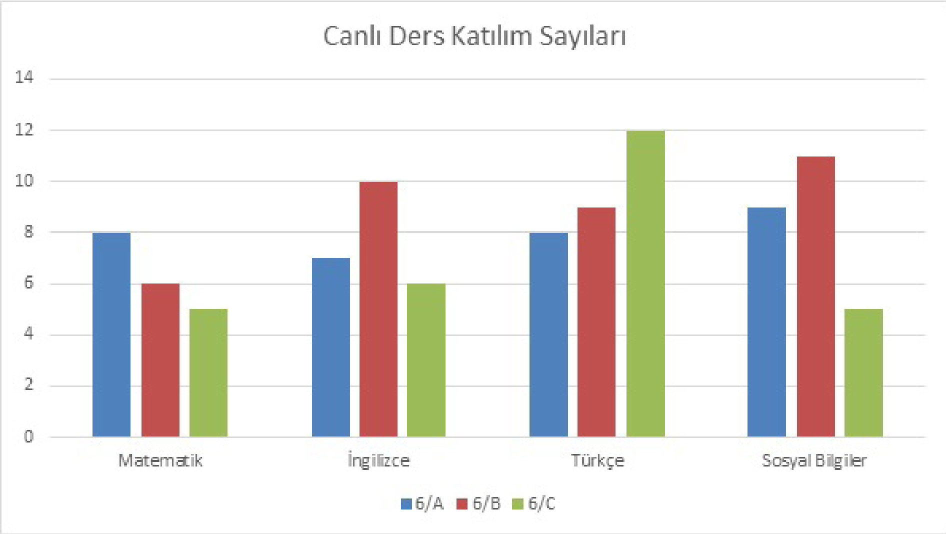
5. Biyonik el geliştirmeyi hangi ülkeler, kaç yılında başarmıştır?

6. Geliştirilen ilk biyonik el nasıl çalışıyordu? Daha sonra hangi özelliğinde değişiklik yapılmıştır?

7. Biyonik el, deneme amacıyla kime takılmıştır ve bu kişinin biyonik elle ilgili yorumları neler olmuştur?

8. Biyonik uzuvların gelecekteki durumuyla ilgili neler tahmin edilmektedir?

9.

Bu grafikte, üç sınıfın bir haftalık, canlı derse katılım oranları gösterilmiştir. Grafikten hareketle cümlelerin sonundaki yay ayraçları doğru (D) veya yanlış (Y) şeklinde doldurunuz.

- 6/A sınıfında İngilizce dersine katılan öğrenci sayısı 6/B sınıfına göre daha azdır. ( )
- Türkçe dersine en fazla katılımın olduğu sınıf 6/C'dir. ( )
- İngilizce dersindeki toplam katılım sosyal bilgiler dersine göre daha azdır. ( )
- 6/A sınıfında sosyal bilgiler ve matematik derslerine katılan öğrenci sayısı eşittir. ( )

10. Aşağıdaki cümlelerde geçen zamirlerin altını çizerek çeşidini yazınız.

- Hiçbirinizin destek olmadığını fark ettim sonunda.
- Bulmaca çözerken onlar sürekli gürültü yapıyorlardı.
- Gitmeden önce kimi aramayı düşünüyorsunuz?
- Ali'nin yazısı seninkinden daha düzenli olmuş.
- Kendisini akıllı zannediyor herhâlde.
- Şunları da annem için almayı düşünüyorum.

11.

Örneklendirme	Koşul	Karşılaştırma	Neden-sonuç	Benzetme	Amaç-sonuç

Aşağıdaki cümlelerin ifade ettiği anlam özelliklerini kutulardan bularak cümlelerin karşısına yazınız.

1. Geri dönüşüm yapılırsa çevremizdeki atık miktarı azalır.

2. Tıpkı güneş gibi parlak ve ışıl ışıl gözleri vardı.

3. Olimpiyat oyunları pandemiden dolayı ertelenecekmiş.

4. Işığın da ses gibi bir enerji çeşidi olduğunu öğrendik.

5. Başarılı bir öğrenci olmak için çok çalışıyorum.

6. Sevdiğim meyvelerden birkaçı: portakal, çilek ve elma.

12. Atatürk'ün "Geometri" adlı kitabı ülkemizde yayımlanan ilk Türkçe geometri kitabı. Daha önce de geometri kitapları yayımlanmıştı kuşkusuz ancak bu kitaplardaki matematik terimleri çoğunlukla Arapça ve Farsça kökenliydi. Bu kitaba gelince… Yıl 1936. Atatürk, iki kişiyi İstanbul'daki bir kitabevine göndererek Fransızca geometri kitapları satın almalarını ister. Bu kitapları inceler ve kış boyunca Dolmabahçe Sarayı'nda bu konu üzerinde çalışır. Kitap, dönemin Kültür Bakanlığı tarafından 1937 yılında yayımlanır. Kitap üç bölümden oluşuyor. İlk bölümde boyut, uzay, yüzey, çap, çember, açı, üçgen, dörtgen, artı, eksi, çarpı, bölü, eşit, toplam vb. çok sayıda matematik terimi açıklanıyor. Bu terimlerin hepsi yeni ve Atatürk tarafından türetilmiş.

Bu metne göre aşağıdaki cümlelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

( ) "Atatürk'ün 'Geometri' adlı kitabı ülkemizde yayımlanan ilk Türkçe geometri kitabı." cümlesi kanıtlanabilir bir ifadedir.

( ) "Atatürk, iki kişiyi İstanbul'daki bir kitabevine göndererek Fransızca geometri kitapları satın almalarını ister." cümlesinde isim tamlaması vardır.

( ) Parçada geçen "Arapça, Farsça, Dolmabahçe Sarayı, İstanbul" gibi sözcükler özel isimlerdir.

( ) "Bu terimlerin hepsi yeni ve Atatürk tarafından türetilmiş." cümlesinde geçen "hepsi" sözcüğü sıfat olarak kullanılmıştır.

( ) "Kitap üç bölümden oluşuyor." ifadesi kanıtlanabilirlik açısından öznel bir ifadedir.

13. “Yavrularım, en büyük zenginlik eğitimdir! Eğitimsiz insanın kafası, boş bir çuval gibidir. Kendinize, ailenize, vatanınıza ve insanlığa faydalı olmanın yolu eğitimden geçer. Onun için ne pahasına olursa olsun okuyacaksınız!”

Annemin bizlere söylediği bu sözler her zaman kulağımıza küpe oldu. Annemiz ve babamız okumamız için her türlü fedakârlığı yaptılar. Bizi sevgiyle büyüttüler. Sofraya hep birlikte otururduk. Babam, tüm aile fertleri bir araya gelmeden yemeğe başlamazdı. Küçükler, büyüklerine saygıda kusur etmezdi.

Bu metne göre aşağıdaki yargılardan doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına ”Y” yazınız.

( ) Parçada benzetme sanatına örnekler vardır.

( ) Parçada eğitimin, önemi vurgulanmıştır.

( ) ”Kulağına küpe olmak” deyimi “söylenen bir şeyi dikkatlice dinlemek” anlamında kullanılmıştır.

( ) Başkasından alınan, öğüt niteliğindeki cümlelere yer verilmiştir.

( ) Parçada nesnel ifadeler ağır basmaktadır.

14. Aşağıdaki cümlelerde geçen zamirleri bulup çeşidini yazınız.

• Her metinden sonra birkaç öğrenci onun tarafından ödevlendirilir.

• Kitaplarla beraber bizim evimizde daha güzel bir dünya oluştu.

• Öğretmenimiz her hafta kütüphanede onların tozlarını alırdı.

• Teneffüste kimse bahçeye çıkmak istemiyordu.

• Düzenli çalışan herkes başarılı olur.

• Duvardaki resimlerin birkaçını satmaya karar verdi.

15. Aşağıdaki cümlelerde "belirtili isim tamlaması**" kullanılmışsa cümlenin sonundaki kutucuğa △, "**belirtisiz isim tamlaması**" kullanılmışsa ◯ simgesi koyunuz. Bu cümlelerdeki tamlamaların altlarını çiziniz.**

Çinliler, Romalılar ve Yunanlılar da farklı güneş saatleri geliştirerek bunları kullandılar.	
Her gün kullandığımız ürünlerin yeni modelleri yapılmakta.	
Türkiye bana üst düzey bir eğitim verdi ve bu durum yurt dışında başarılı olmamı sağladı.	
Bu gelişmelerin hayatımıza sayısız faydası olmuştur.	
Bu saatlerin akrep ve yelkovanları da vardı.	
Bunlar belirli zaman aralıklarıyla ses çıkarıyordu.	
Taşın üzerinde zamanı gösteren sayılar ve simgeler yer alırdı.	

16. Aşağıdaki cümlelerde geçen zamirleri bulunuz. Bu zamirlerin hangi varlığın yerine kullanıldığını örnekteki gibi yazınız.

Cümle	Zamir	Yerini Tuttuğu Varlık
Ali geliyor. O, benim en iyi arkadaşım.	O	Ali
İşte okulumuzun bahçesi. Teneffüslerde burada oyun oynuyoruz.		
Macera romanlarını seviyorum. Diğerlerini daha az okuyorum.		
Annem, babam, ben ve kardeşim yarın pikniğe gidiyoruz. Biz piknikleri çok severiz.		
Kalemim yere düştü. Onu oradan alır mısın?		
Eren ve Duygu çok çalışkan. Onlar ikiz kardeştir.		
Sıranın üzerinde kitaplar var. Birkaçını okumalısın.		
Şunlar, yeni çıkan şiir kitapları.		
Şu, okula yeni gelen arkadaşımız Arda.		
Bu ev Eylül'ün, beriki de teyzemlerin.		

17. İsimlerin yerini işaret yoluyla tutan sözcüklere **işaret zamiri** denir. “Bu, şu, o, bunlar, şunlar, onlar, buraya, şuraya, oraya, burası, şurası, orası, öteki... ” işaret zamirleridir.

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun işaret zamirlerini yazınız.

•Her gün _ _ _ _ benim _ _ _ _ senin gezip dolaşıyor.

•Kirli elleriyle _ _ _ _ dokundu, hemen temizleyeyim.

•Yağmur yağdığı zaman _ _ _ _ hep serin olurdu.

•Kim _ _ _ _ topladı da sepete koyup sattı, bilmiyorum.

18. 1790 yılında Galler’de doğan Kaptan Evans, çocuk denecek yaşta ticaret gemilerinde çalışmaya başladı. İngiltere ve Fransa arasındaki savaşlarda esir düşen Evans, salıverildikten sonra 1819’da kendi gemisine sahip oldu ve posta hatlarında çalışmaya başladı. 1830’lu yıllarda buharlı gemilerin daha fazla kullanılmasıyla deniz kazalarının sayısında da artış oldu. Kaptan Evans, kazaları engellemek için gemilerin pozisyon ve rotasını belirten üç renkli ışıklandırma sistemi geliştirdi. Bu sistem, bugün hâlâ kullanılıyor. İşte, Evans’ın mucitliği de buradan geliyor.

Bu metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı vardır?

A) Deniz kazalarındaki artışı önlemek için nasıl bir çalışma yapılmıştır?

B) İngiltere - Fransa Savaşları hangi yıllarda ve nerede yapılmıştır?

C) Kaptan Evans denizcilikle ilgili hangi okullara gitmiştir?

D) Mucit Evans’ın, geliştirdiği sistem dışında başka icatları var mıdır?

19. Türklerin yüzyıllardan beri oynadığı bir ata sporudur cirit. Atalarımız barış zamanlarında at ve askerlerini zinde ve kuvvetli tutabilmek için atlı cirit sporunu oynamış, insanları ruhsal ve bedensel açıdan eğiterek yarınlara hazırlamışlardır. Atlı ciritte hiçbir spor müsabakasında bulunmayan “rakibi bağışlama” ve “affetme” şeklinde bir davranış vardır. Rakibinin önünü kesip ona ciritle vurma imkânı varken vurmayıp bağışlayan sporcu puan kazanmaktadır. Bu yönüyle spor ve erdemin birlikte anıldığı asil bir yapıya sahiptir. Cirit oyunu Erzurum, Uşak, Erzincan, Bayburt, Ankara, Manisa ve Kars yörelerinde hâlâ oynamaktadır. Oyun, iki ayrı takımla oynanır. Bu takımlar, 70 ila 120 metre genişliğindeki bir alanda altışar, sekizer ya da on ikişer kişi olarak karşılıklı dizilirler. At üstünde olan bu kişiler sağ ellerine cirit alırlar. Bir takımdaki oyuncunun, karşı takımdan birinin adını söyleyerek atını sürmesi ile oyun başlar.

Bu metinde cirit oyunuyla ilgili aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) İlk olarak nerede doğduğuna

B) Günümüzde hangi kentlerde oynandığına

C) Hangi amaçlarla oynandığına

D) Diğer spor dallarından farklı uygulamalarına

20. “Demek” **sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde** “Bir işe kalkışmak, yeltenmek” **anlamında kullanılmıştır?**

A) Eskilerin dediği gibi beşer (insan), şaşar.

B) Ağzını açayım deme, annen çok kızar.

C) Bu işe sizinkiler ne der, bilmiyorum.

D) Yarım milyon dediğin nedir, hemen bulunur.

21.

Bu afişte Geleneksel 16. Hikâye Yarışması ile ilgili aşağıdakilerin hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Kimin düzenlediğine

B) Başvuru süresinin ne zaman dolduğuna

C) Verilecek ödüllere

D) Kimlerin katılabileceğine

22. Beyaz; saf ışıktır, tüm renkleri içerir. Siyah ise ışığın yokluğudur. Sarı, kırmızı ve mavi ana renklerdir. Bu renkler birbiriyle karıştırıldığında turuncu, mor, yeşil gibi ara renkler elde edilir. Bir de tamamlayıcı renkler vardır. Örneğin kırmızı ve yeşil tamamlayıcıdır.

Şekildeki şemsiyenin bölümleri baştan başlamak üzere sırasıyla üç farklı renge boyanacaktır.

- 1. bölüm beyaz veya siyah olabilir.
- Tamamlayıcı renkler kullanılmamalıdır.
- Aynı gruptan renkler yan yana kullanılamaz.

Bu bilgilere göre şemsiye bölümlerinin renkleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Beyaz - yeşil - mor

B) Siyah - turuncu - mor

C) Siyah - sarı - turuncu

D) Beyaz - kırmızı - mavi

23. “Aşırı ilgi gösterilen, önem verilen şeyler genellikle kazaya veya zarara uğrar.” **cümlesini en iyi örneklendiren durum aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Bir köylünün, yağmurun yağması için her gün dua etmesi

B) Elif’in en sevdiği derse diğerlerinden daha çok çalışması

C) Annesinin sözünden hiç çıkmayan Ali’nin hastalanması

D) Rıdvan’ın, gözü gibi koruduğu arabasına dolu yağması

24. Kişi zamirleri, insan isimlerinin yerini tutar ve tıpkı isimler gibi isim çekim eklerini alabilir.

Bu bilgiye göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde çekim eki almış bir kişi zamiri vardır?

A) Son yapılan sınava sadece o katılmadı.

B) Tarladan biz de bugün kiraz topladık.

C) Ondan bana kalan yegâne hatıra bu defterdi.

D) Siz hangi gün çalışmayacağınızı iletin.

25.

Bu metinde sözü edilen yazıyı okuyan bir öğrencinin aşağıdaki konulardan hangisi hakkında bilgi edinmesi beklenir?

A) Dünyadaki arı çeşitleri

B) Arıların yaşamlarının zorlukları

C) Bal arılarının hareketleri

D) Bombuslar ve yaprak kesen arılar

26. Bazı geçiş ve bağlantı ifadeleri, olumlu düşünceden olumsuz düşünceye veya olumsuz düşünceden olumlu düşünceye geçişi sağlar.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde geçiş ifadesinden sonra olumlu düşünceye yer verilmiştir?

A) Benden özür dilemesine rağmen hâlâ aynı yanlışı yapıyor.

B) Ucuz bir araba alacağım ama hangisini alsam bilemiyorum.

C) Buraya gelmesi için zorladım ne var ki zorla güzellik olmuyormuş.

D) Hastalığı nedeniyle çok zayıflamıştı ancak iyileşince eski kilosuna döndü.

27. Eylemin hangi amaca bağlı olarak gerçekleştiğinin belirtildiği cümlelere **amaç-sonuç cümleleri** denirken bir eylemin hangi sebeple yapıldığını bildiren cümlelere **neden-sonuç cümleleri** denir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi verilen açıklamalardaki cümle türlerinden farklı yapıdadır?

A) Onu yanımıza çağırmadık diye bize kırılmıştı.

B) İyi bir okula gitmek için çok ders çalışıyordu.

C) Balkonda biraz daha oturursan üşüteceksin.

D) Çantayı teslim etmek için evden çıktı.

28.
- Metin içinde tekrarlı bağlaçlardan önce ve sonra virgül konmaz.
- İkilemeler arasına virgül konmaz.
- Şart ekinden (-se / -sa) sonra virgül konmaz.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgülün yanlış kullanılma nedeni bu kurallardan herhangi biriyle ilgili değildir?

A) O gittiğinden beri sanki zaman ağır, ağır ilerliyordu.

B) Yürüyorsan, dönüp arkana bakmayacaksın hiçbir zaman.

C) Hem bana bakıyor, hem ötekiyle konuşup gülüyordu.

D) Salonun ve mutfağın, duvarları yarın sabah boyanacak.

29. “O“ ve “onlar” sözcükleri hem işaret hem de kişi zamiri olarak kullanılabilir. Bu kelimeler insan isminin yerini tutuyorsa şahıs zamiri, insan dışındaki varlıkların yerini tutuyorsa işaret zamiridir.

Bu bilgiye göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde “o” zamiri insan dışındaki varlıkların yerini tutmuştur?

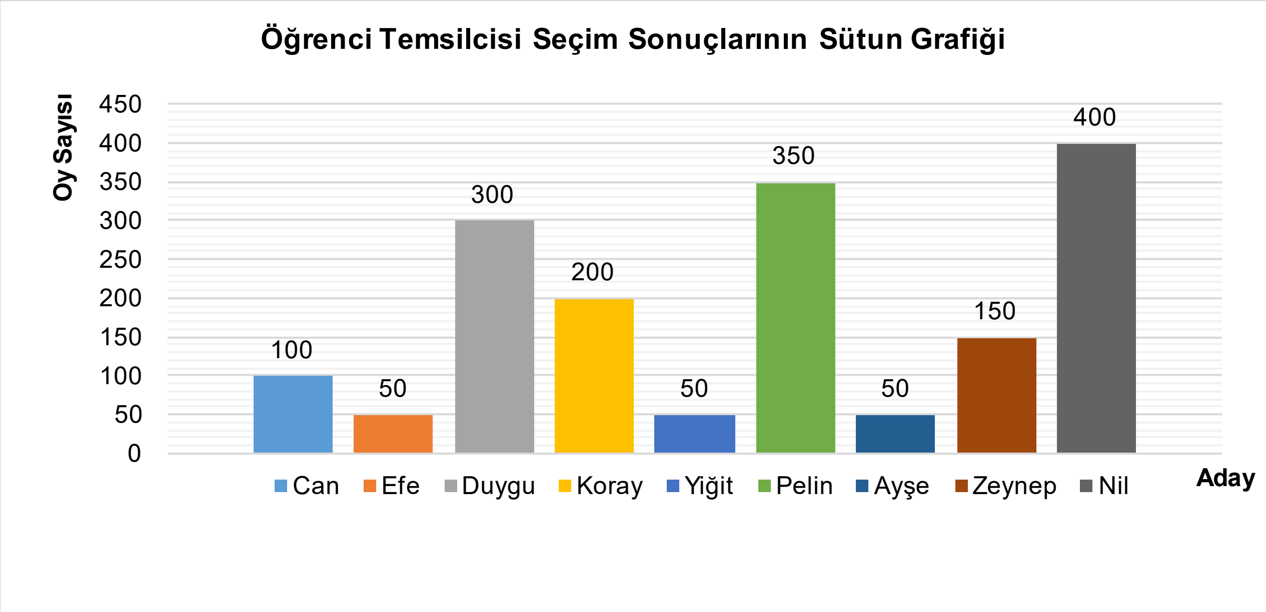
A) Onu araba kullanırken görmüşlerdi.

B) Onu hemen cüzdanına koymalısın.

C) Ona olan güvenimizi hiçbir zaman kaybetmedik.

D) Dün akşam konuyu ona anlatmıştım.

30.

Bu grafikte bir okula ait öğrenci temsilciliği seçim sonuçları verilmiştir.

Verilen grafiğe göre aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Adayların aldığı toplam oy sayısına

B) Seçime kaç adayın katıldığına

C) Hangi adayın kaç oy aldığına

D) Oy veren öğrencilerin kimler olduğuna

31. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “zaman” **sözcüğü "**dönem, devir" **anlamında kullanılmıştır?**

A) Annem gül zamanı doğduğum için adımı Gül koymuş.

B) Dedelerimizin zamanında burada iyi bir kral yaşarmış.

C) Beyler, yeterince dinlendiniz, şimdi çalışma zamanı!

D) Zaman geçtikçe acın hafifleyecek, günbegün azalacaktır.

32. Aşağıdakilerden hangisi hikâye edici bir metinden alınmış olabilir?

A) Kurbağa stilinde yüzerken vücut yüzüstü durumdadır. Su içinde ilerlerken kollar ve ayaklar aynı anda hareket ettirilir. Kollar omuz genişliğinde ileriye doğru, uzatılabildiği en uç noktaya uzatılır, yanlara doğru açılarak suyu çeker.

B) Meşe, uzun ömürlü ve dayanıklı olması nedeniyle çok eski çağlardan beri insanların önem verdiği bir ağaç olmuş. Kuvvetin ve gücün simgesi olarak kraliyet armalarında, paraların üzerinde ve takılarda meşe motifleri kullanılmış.

C) Saatlerce süren yolculukta yüreklere su serpen bir gelişme olmadı. Altlarında sadece kum düzlükleri, alçak kum tepeleri uzanıyordu. Güneş, çölü o kadar kızdırıyordu ki gezginler kendilerini bir fırında pişiyor gibi hissediyorlardı.

D) Önümüzdeki birkaç hafta boyunca Merkür, Venüs ve Mars doğu ufku üzerinde yer alacak. Bu sırada Mars'ın Merkür'e göre biraz daha sönük ve turuncu renkli göründüğünü fark edebilirsiniz.

33. Belirsizlik bildiren sözcükler bir isimden önce kullanılarak o ismi etkiliyorsa belgisiz sıfat, bir ismin yerini tutuyorsa belgisiz zamir olur.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde belirsizlik bildiren sözcük zamir görevinde kullanılmıştır?

A) Bazı insanlar bulundukları şehirlerde mutsuzdurlar.

B) Kimi hastalıklar bağışıklık sisteminde hasara yol açar.

C) Birilerinin istedikleri olsun diye kimseye boyun eğmeyiz.

D) Yaptığı davranışlar birçok kişiyi rahatsız etmişti.

34.

Almanya'dan ve ABD'den bilim insanları sentetik hücreler üzerinde bir araştırma yaptı. Sentetik hücre, laboratuvarda üretilen ve biyolojik hücre özelliklerini taklit edebilen bir yapı. Bilim insanları bu araştırmayla şeker moleküllerinin hücreler arası iletişimde çok önemli bir rol oynadığını ortaya çıkardı. Araştırmanın sonucunda hücre zarında şeker molekülü bulunan hücrelerin bu molekülleri iletişim kanalı olarak kullandığı ortaya çıktı. Bu kanallar sayesinde diğer hücrelerin proteinleriyle olan etkileşimlerinin daha da arttığı gözlemlendi. Bu gözlemin, biyolojik hücre zarının bilinmeyen özelliklerini keşfetmek için önemli bir adım olduğu belirtiliyor.	Yemeklere lezzet katsa da sofra tuzunun fazlasının zararlı olduğu uzun zamandır biliniyor. Tuz özellikle de kalp ve damar hastalıklarının ortaya çıkmasında önemli bir etken. ABD'de yapılan bir araştırmada çocukların ve özellikle de 13 yaş üzeri gençlerin üst sınır kabul edilen miktarın neredeyse iki katı kadar tuz aldığı belirlenmiş. Uzmanlara göre alınan tuzun çok küçük bir kısmı yemeğe sonradan eklenen tuzdan kaynaklanıyor. En çok tuz içeren beş hazır yiyecek şöyle sıralanıyor: Ekmekler, pizzalar, sandviçler, işlenmiş etler ve çorbalar. Uzmanlar bu yiyeceklerin yüksek tuz içeriği nedeniyle bir çeşit bağımlılık yarattığını da belirtiyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinlerin ortak özelliklerinden biri <u>değildir</u>?

A) Örneklemeden yararlanılması

B) Tarafsız bir bakış açısı ile oluşturulması

C) Bilgi vermek amacıyla yazılması

D) Karşılaştırmaya başvurulması

35. (I) Zekânın nörolojik temelleriyle ilgili araştırmaların çoğu ya belirli becerilerle ilintili beyin bölgelerine odaklandı ya da IQ'nun belirlenmesinde küçük bir rol oynayan yüzlerce geni ortaya çıkardı. (II) Bazı insanları neyin daha zeki yaptığı; tüm zamanların, cevabı en merak edilen sorularından biri. (III) Beyin dokuları incelendiğinde yüksek IQ puanı alan kişilerin beyin hücrelerinin, düşük puan alanlarınkinden büyük olduğu görüldü. (IV) Bu bulgu, beynin büyüklüğü ile zekâ arasında kurulan bağlantıyla uyumlu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde karşılaştırma yapılmıştır?

A) I ve II

B) I ve IV

C) II ve III

D) III ve IV

36. Aşağıdaki deyimlerden hangisi "bolca paraya kavuşmak**" anlamındadır?**

A) Eli genişlemek

B) Ele avuca sığmamak

C) El üstünde tutmak

D) Eli boş dönmek

37 ve 38. soruları metne göre cevaplayınız.

Badminton, dünyanın en hızlı raket sporlarının başında gelir. Bir badminton topunun hızı saatte 330 kilometreye kadar ulaşabilir. Tüytop da denen badminton topu koni biçimindedir. Topun alt kısmında ince deriyle kaplanmış, yuvarlak bir mantar parçası yer alır. Üst kısmıysa kimi zaman plastik bir parçadan, kimi zamansa 16 kaz tüyünden oluşur. Çok hafif olan badminton topu, rüzgârdan çok kolay etkilenir.

Sporcular topun alttaki mantar kısmına raketle vururlar. Top rüzgârda süzülürken mantar kısmı öne geçer ve tüylü kısım geride kalır. Oyun sırasında topun başka yönlere savrulmaması için tüyleri nemlendirilir. Çabuk kırılabilen badminton toplarının oyun sırasında birkaç defa değiştirilmesi gerekebilir. Badminton raketiyse alüminyum gibi çok hafif malzemelerden yapılır. Bu raket çok hafiftir. Telleri genellikle plastikten yapılır.

37. Bu metinde badminton sporu ile ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmiştir?

A) Kullanılan raketin kaliteli malzemelerle yapılması gerektiğine

B) Dünyanın birçok yerinde tercih edilen bir spor dalı olduğuna

C) Oyun esnasında, topun değiştirilebildiğine

D) Rüzgârlı havalarda oynanmadığına

38. Altı çizili cümlenin anlam özelliği aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

A) Amaç-sonuç cümlesi

B) Neden-sonuç cümlesi

C) Koşul (Şart) cümlesi

D) Karşılaştırma cümlesi

39. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde varlığı soru yoluyla karşılayan bir zamir kullanılmıştır?

A) Düşüncelerini bana anlatmak ister misin?

B) Dün akşam yemekte ne yedin?

C) Nasıl bir işte çalışmak istersin?

D) Hangi oyunu oynamayı seviyorsun?

40.

Arda sürdürülebilir bir yaşam için 5D kuralını öğrenip günlük hayatında bu kurallara uygun yaşamaya çalışıyor.

Buna göre Arda'nın aşağıdaki davranışlarından hangisi 5D kuralına uygun <u>değildir</u>?

A) Annesinin kullanmadığı kutulardan kendisine yeni bir kalemlik yapması

B) Kullanmaktan sıkıldığı bisikletini değiştirmek için babasını ikna etmesi

C) İşine yaramayan pilleri okulundaki atık kutusuna götürmek için toplaması

D) Okunmuş gazete ve dergileri kullanarak kendi odasına bir tablo yapması

41. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "uygun zamanı bulmak**" anlamında bir deyim kullanılmıştır?**

A) Günümüzde bütün insanlar zamanla yarışıyor maalesef.

B) Ona biraz zaman vermek gerek yoksa hiç toparlanamaz.

C) Nihayet tek kaldığım bir zamanı avlayarak yanıma geldi.

D) Zaman kazanmak için telefonu kapatmıyor, adamı konuşturuyordu.

42. Kışı bir bayram havası içinde, sevinçle karşılıyorsunuz, oğlum! Bu elbette bazı çocuklar için sevindirici bir durum. Ancak kışın, bir de göremediğin yüzü var. Üzerinde paltosu, başında şapkası, boynunda atkısı, ayağında ayakkabısı olmayan binlerce çocuk var. Okula uzak köylerden yürüyerek gelen, elleri ayakları üşüyen çocuklar var.

Bu sözleri söyleyen bir kişiyle ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi <u>yapılamaz</u>?

A) Kış mevsimi ile ilgili gözlemlerini aktarmış ve unutulan bazı noktalara dikkat çekmiştir.

B) İnsanların zorlu hayat şartları karşısında çektiği güçlüklere duyarsız kalmıştır.

C) Çocuğuna, empati kurması için nasihatte bulunmaya çalışmıştır.

D) Okul çağında olup kışın sıkıntılar çeken çocukların yaşam şartlarından bahsetmiştir.

43. "Önemsiz bir olayı büyütmek" **anlamında kullanılan deyim aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Buluttan nem kapmak

B) Pireyi deve yapmak

C) Bindiği dalı kesmek

D) Sinekten yağ çıkarmak

44. İsimlerden önce gelerek onları çeşitli açılardan belirten ve niteleyen sözcüklere sıfat denir. Sıfatların, önüne geldikleri isimlerle oluşturduğu söz öbeklerine sıfat tamlaması denir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat tamlaması vardır?

A) Gülün rengi herkesin ilgisini çekmişti.

B) Yaz sıcakları kendini hissettirmeye başladı.

C) Arabanın kapısını hızlıca kapattı.

D) Güzel söz, insanın kalbini yumuşatmaya yeter.

45. Yalnızlıkta, dost ve arkadaş yokluğunun yerini ancak kitaplar tutabilir. Okuduğunuz kitapların yazarları, sizin tek başına kaldığınız anlarda konuşabileceğiniz arkadaşlar değil midir? Yazık, okumaya alışmamış, onun tadını almamış olanlara! Onlar, ıssız bir âlemde yapayalnız yaşayan mahkûmlardır.

Bu metinde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi kullanılmıştır?

A) Abartma

B) Benzetme

C) Kişileştirme

D) Konuşturma (İntak)

46. Et, süt, meyve ve sebzeler uygun koşullarda saklanmazsa çabucak bozulur. Ayrıca bazı yiyecekler belirli mevsimlerde bolca bulunurken diğer mevsimlerde azalır ya da hiç bulunmaz. Fermantasyon kısa sürede bozulabilen yiyecek ve içeceklerin hem dayanma sürelerini hem de besin değerini artırır. Etten yapılan sucuk, pastırma; sütten yapılan yoğurt, kefir, peynir; sebzelerden yapılan turşu; tahıllardan yapılan tarhana, ekmek; meyvelerden yapılan sirke en çok tükettiğimiz fermente ürünlerden.

Bu metnin anlatım özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Tanım cümlesine yer verilmiştir.

B) Örneklendirmeye başvurulmuştur.

C) Koşul cümlesine yer verilmiştir.

D) Karşılaştırma yapılmıştır.

47. Anadolu'nun ortasında her tarafa bereket saçar Tuz Gölü. Binlerce yıldan beri İç Anadolu'da tarihe tanıklık eden Tuz Gölü, Türkiye'nin en büyük göl tuzu üretim bölgesidir.

Bu metinde,

I. Kurum, kuruluş ve kurul adlarının her kelimesi büyük harfle başlar.

II. Yer adları (kıta, bölge, il, ilçe, köy, semt vb.) büyük harfle başlar.

III. Yer adlarında ilk isimden sonra gelen ve deniz, nehir, dağ, boğaz vb. tür bildiren ikinci isimler büyük harfle başlar.

kurallarından hangilerinin örneği vardır?

A) Yalnız I

B) Yalnız III

C) I ve II

D) II ve III

48. Tohumların nasıl saklandığı çok önemli. Tohumlarınızı karanlık, serin ve nemsiz bir ortamda saklayabilirsiniz. Bunun için buzdolabı uygundur. Tohumları bez torbaya ya da cam kavanoza koyabilirsiniz. Cam kavanoza koyacak olursanız kavanozun içine bir parça kâğıt havlu da koyun. Torbanın ya da kavanozun üzerine tarih atmayı unutmayın.

Bu parçada verilen bilgilere göre tohum saklamak için aşağıda verilenlerden hangisinin yardımcı bir araç olarak kullanılacağı söylenebilir?

A) Buzdolabı B) Cam kavanoz C) Bez torba D) Kâğıt havlu

49.

Bu görselden sözü edilen yarışmayla ilgili aşağıdakilerin hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Son başvuru tarihine

B) Hangi kategorilerde düzenlendiğine

C) Başvuruların nereye yapılacağına

D) Birinciye verilecek ödüle

50. Yaptığın iyilik ve kötülükler, günün sonunda sana mutlaka geri döner.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi bu cümleyle anlamca aynı doğrultuda <u>değildir</u>?

A) Ne doğrarsan aşına, o çıkar kaşığına.

B) Zararın neresinden dönülse kârdır.

C) Ne ekersen onu biçersin.

D) Rüzgâr eken fırtına biçer.

51. Atatürk, Sivas Lisesinde 9. sınıflardan birinin geometri dersine girdi. Bir kız öğrenciyi tahtaya kaldırdı ve ona sorular sordu. Öğrencinin sorulara yanıt verirken Arapça sözcükleri söylemekte zorlandığını gördü. Aldı tebeşiri eline ve yeni Türkçe terimlerle geometri anlatmaya başladı.

Bu parçanın türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hikâye B) Anı C) Gezi yazısı D) Deneme

CEVAP ANAHTARI

1. 1- Yetinmek, 2- Tedbir, 3- Nankörlük, 4- Doğruluk, 5- Pişmanlık, 6- Empati, 7- Yardımlaşmak, 8- Çalışkanlık.

2. 1. b 2. a 3. e 4. c 5. f 6. d

3. MERCEK / SİNİR / BULANIK / SİNYAL / KAVİS / ŞEFFAF

4. Amaç - sonuç, amaç - sonuç, neden - sonuç, amaç - sonuç, neden - sonuç.

5. İtalya, İsviçre ve Almanya 2014 yılında biyonik el geliştirdi.

6. İlk biyonik el çok büyük bir bilgisayar yardımıyla çalışıyormuş ancak araştırmalar sonucunda bilgisayarın boyutu küçültülmüş ve bilgisayar taşınabilir hâle getirilmiştir.

7. Almerina Mascarello'ya takıldı. Sanki kolu tekrar yerine gelmiş gibi hissetmiş ve nesnelerin yumuşaklığını, büyüklüklerini hissedebilmiş.

8. Gelecekte, dokunma hissine sahip biyonik uzuvların daha da geliştirileceği ve kullanımlarının kolaylaşacağı tahmin ediliyor.

9. D / D / D / Y

10. Hiçbiriniz - belgisiz zamir, onlar - kişi zamiri, kimi - soru zamiri, seninki - ilgi zamiri, kendisi - dönüşlülük zamiri , şunlar - işaret zamiri.

11. 1. Koşul Şart / 2. Benzetme / 3. Neden – sonuç / 4. Karşılaştırma / 5. Amaç – sonuç / 6. Örneklendirme.

12. D / D / D / Y / Y

13. D / D / Y / D / Y

14. Onun - şahıs zamiri / bizim - şahıs zamiri / onların - işaret zamiri / kimse - belgisiz zamir / herkes - belgisiz zamir / birkaçını - belgisiz zamir

15.

Çinliler, Romalılar ve Yunanlılar da farklı güneş saatleri geliştirerek bunları kullandılar.	◯
Her gün kullandığımız ürünlerin yeni modelleri yapılmakta.	△
Türkiye bana üst düzey bir eğitim vermiştir ve bu, yurt dışındaki başarımın kaynağı olmuştur.	◯
Bu gelişmelerin hayatımıza sayısız faydası olmuştur.	△
Bu saatlerin akrep ve yelkovanları da vardı.	△
Bunlar belirli zaman aralıklarıyla ses çıkarıyordu.	◯
Taşın üzerinde zamanı gösteren sayılar ve simgeler yer alırdı.	△

16.

Zamir	Yerini Tuttuğu Varlık
o	Ali
burada	okulun bahçesi
diğerleri	macera dışındaki romanlar
biz	annem, babam, ben ve kardeşim
onu	kalem
onlar	Eren ve Duygu
birkaçı	kitaplar
şunlar	şiir kitapları
şu	Arda
beriki	ev

17. •Her gün orası benim burası senin gezip dolaşıyor.

•Kirli elleriyle buna dokundu, hemen temizleyeyim.

•Yağmur yağdığı zaman oralar hep serin olurdu.

•Kim şunları topladı da sepete koyup sattı, bilmiyorum.

18. A
19. A
20. B
21. D
22. C
23. D
24. C
25. C
26. D
27. C
28. D
29. B
30. D
31. B
32. C
33. C
34. A
35. C
36. A
37. C
38. A
39. B
40. B
41. C
42. B
43. B
44. D
45. B
46. A
47. D
48. D
49. D
50. B
51. B

meb.gov.tr